

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošiljan-
jem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrť leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravništvu v stolnem
farovžu.

Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrstic-
e, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Zbor katoliškega-patrijotičnega društva za Spod. Avstrijsko na Dunaji.

Vedno se uresničuje, kar je pred 1800 leti že stari Simeon k Materi božji djal o njenem Sinu: „glej, ta je položen v padeč in v vstajenje mnogim . . . in v znamenje, kateremu se bode nasprotovalo“. To velja tudi sedanje dni. Mnogim je sedaj Kristus s svojo vero in Cerkvijo vred položen v spodtiko in padeč. Drugim pa v ustajenje. Bolj kakor ga prvi sovražijo, bolj ga ljubijo drugi ter sv. Cerkvo branijo in zagovarjajo. V nov dokaz tega nam lahko služi sijajni zbor, katerega je 18. t. m. na Dunaji obhajalo katol.-patrijotično društvo za Spod. Avstrijsko.

Sošlo se je 2000 gospodov v prostorni dvorani glasbenske družbe. Po mostovžih bilo je videti više 1000 gospá. Med nazočimi bilo je mnogo najslavniših naših knezov in grofov. Govorniki bili so 4, ki so po izvrstnih besedah na občinstvo učinili nepopisljiv utisek. Vse je bilo navdušeno.

Prvi je govoril baron Reyer iz Koroškega. V krepki besedi je poslušalce pozorne storil na izvir vse sedanje cerkvene borbe in protikršćanskega ropota. Ta vir je skrivno društvo: frajmaurerjev. Sedaj mislijo, da bodo kmalu zmagali in Kristusa in sv. Cerkvo zatrli. Ali varajo se. Katoliško ljudstvo se povsod začenja zavedati, liberalnih frajmaurerjev jarem otresati, posebno na Francoskem in Nemškem. Tudi mi ga ne bomo trpeli. Marveč krepko povsod se bomo obnašali, glasovali in volili kot verni Katoličani. Proč tedaj s polovičarstvom! Takaj velja, kdor ni za Kristusa, ta je zoper njega in njegovo Cerkvo.

Potem je govoril O. Krönes, ravnatelj mestjanske šole v Novem Jičinu na Moravskem. V jako resni besedi in po samih djanskih dokazih je razložil, da je nova šola silno slaba, ter da bodo liberalci pri njej nekaj enakega učakali, kakor pred lanskim na Dunaji pri denarstvenem polomu. Bližamo se šolskemu polomu.

Največji utis na poslušalce pa je učinil mladi, 23. let stari major, knez Alojz Lichtenstein.

Liberalci so kar osupnili, kedar so njegov govor izvedeli. Pravijo, da bo še kedaj minister. No, Bog daj! Vsaj nam je pokazal, kako dobro da vse liberalno sleparstvo in gospodarstvo pozna. Očital mu je, da so liberalni nauki in djanja zakrivila našo sedanjo gospodarsko in družbinsko zmešnjavo, nered in nesrečo. Liberalizem je, ki bogastvo v rokah nekaterih mogotcev silovito množi, kmetski, rokodelski in obrtniški stan — vsaj menj premožne pri njem — pa na nič spravlja. Število ubožcev in nezadovoljnikov strahovito raste. Vrh tega je ves liberalizem nezmožen, ljudem iz nesreče pomagati. Treba je tedaj, da mu ljudje hrbet pokažejo in se na pravo, t. j. krščansko pot zopet nazaj povrnejo.

Vse to je uzvišeni govornik z nepobitnimi in nevtajljivimi dokazi potrdil. Tudi je par nasvetov nasvetoval, kako bi se dalo posebno in pred vsem rokodelskemu in kmetskemu stanu pomagati. Ker pa je to tudi za nas sila imenitno, zato bodemo o tej stvari prihodnjč obširnše govorili. Le to še omenimo, da so nepričakovani nasveti kneza Lichtensteina liberalce najbolj splašili.

Cerkvene zadeve.

Sv. misijon v Ulimji se prične 4. junija t. l. h katerem se prijazno vabijo verniki vse okolice.
Štefan Unuk, župnik.

Sv. oče Pij IX. so 13. maja začeli 84. leto svoje starosti. Ves svet se čudi, da so vedno zdravi in tako krepkega duha!

Nemških Katoličanov je 600, med njimi več knezov, grofov, učenjakov prišlo v Rim sv. Očetu na rojstni dan se poklanjat. Baron Loe je oddal adresu s 1,200.000 podpisov. Liberalci se nad tem hudo jezijo, ker vidijo, da še celo železni Bismark zoper Katoličane nič ne opravi. Ti so v adresi izrekli, da hočejo biti trdni Nemei — pa tudi zvesti Katoličani. Pija IX. je to silno potolažilo.

Naši nemški liberalci se bojijo menihov in nun, katere je Prus izgnal, da nebi k nam prišle.

No teh se nam ni treba bati, pač pa so nevarni drugi pruski, zlasti lutrovski naselniki, prišleci, profesorji, pisarji in barantači, ki sredi nas širijo prasaštvo, ter Prusom do Trsta pot nadelavajo. — Ti so nevarni!

Latinske cerkvene novine začele so pod pokroviteljstvom goriškega nadškofa izhajati. Donašale bodo cerkvene novosti in razprave o cerkvenih prašanjih.

Madagaskar je največji otok afriški, meri namreč 8900 milj in preživlja kakih 4 milijonov zamorskih ljudi. Sedaj sprejemajo Kristusovo vero. Sin prvega ministra je obiskal sv. Očeta v Rimu. Prosil je, naj vidni namestnik Sina božjega blagoslovi kralja, ministre in ljudstvo madagarsko. Gospé so poslale židano, belo obleko, „da bi sv. Oče izvedli, kako Njih Madagaskarci ljubijo“.

Misijone koristne prepoveduje vlada n. pr. v Wildonu, v Hartbergu — frajmaurerske shodnice, ki po krtovo rijejo in rovljejo zoper Kristusa, Cerkvo in cesarja pušča pa na miru, kakor da bi njih ne videla. Ceravno so prepovedane, ima vendar Dunaj 3 in Maribor 1 frajmaurersko shodnico, v katero vstopiti je „Mbg. Ztg.“ že par krat vabila!

Nek novošegni učitelj piše: „uzrok, da je šolska mladež sedaj toliko razposajena, je kriv način, po katerem se verski nauk uči“. Pravi: „čemu se otroku govori o verskih resnicah, katerih ne umé?“ No, to je čudno! Kdo pa umé Boga? kdo zapopade ponižnost včlovečenega Sina božjega? kdo ljubezen na križi ali skrivnost sv. Rešnjega Telesa? Ali bodemo sedaj Boga, Kristusa, sv. zakramente iz šole zapodili, ker jih noben stvarjen duh ne umé? Ne, tega ne bodemo storili, ampak delali bodemo na to, da se taki neverni, pahnjeni, paganski kozli ne postavljajo za učitelje krščanski deci.

Nemški princ Birstein ima avstrijskega mešnika, Vombanka, za odgojitelja svojih otrok. Sedaj so mu Prusi to prepovedali in Avstrijanca iztirali. Koliko Prusov pa jê naš kruh? Ali nihče njim še lasa ne izpuli. Prusi s svojo surovostjo res ves svet žalijo!

V mestu Gent v Belgiji' so tamošnji liberalci motili procesijo pobožnih Kristjanov. S palicami in koli in noži so vernike napadli. Nastalo je grdo pretepavanje. Več ljudi je hudo ranjenih. Liberalci so pač povsod enako nestrpljivi ljudje. Rajši vidijo človeka, ki je pijan, kakor vernika, kateri moli. —

Gračka škofija dobi novo društvo sv. Cecilije v povzdigo cerkvenega petja in glasbe. Slovesni začetek se bo obhajal 2. in 3. junija v Bruku. Pri tej priliki se bodo slovite reči iz cerkvene glasbe zamogle poslušati (Palestrina, Witt). Kdor se hoče udeležiti za dober kup, ta se naj kmalu obrne do Alojzija Karlona v Gradci. Eden goldinar velja delež pri velikem obedu. Deležniki, ki se kot take izkažejo, se zamorejo po železnicah peljati sem in tje po za $\frac{1}{3}$ znižani ceni.

Gospodarske stvari.

Pomočki zoper gosenice na kapusu (zelji).

Že v prvi spomladi in poznej čedalje v večjem številu se prikaže beli metulj, ki ima svoja sicer popolnem bela krila na gornjih oglih nekoliko črmljena. Pravijo mu: kapusov belin, (Kohlweissling). Marljivo obletava zelenjavo in polaga svoja jajčica na njo. Po času izlezejo iz njih grde, požrešne gosenice, ki napadajo zelne grede in njih časih popolnem uničijo. Posebno hud je belinov drugi zarod, mesenca avgusta. Človek si ne more drugače pomagati, kakor da obira gosenice in njih mori. Ali to je mudno in gabno delo. Boljše stori, kdor že poprej na zatiranje tega mrčesa misli.

Nekateri pokončavajo že v jeseni ali po zimi robate, zelenkasto bele, črnopikaste bubice, katere so se mesenca junija, julija in avgusta bile navešile po vrtnem zidu, plotu in ograji. Drugi dajo metuljeve jajčice, ki so po spodnjih straneh listkov pri repi in zelji nasajene, marljivo pobirati, metulje pa kolikor mogoče loviti. Vendar najboljše pomoček so konoplje. Smradljivi izpuh konopljski je metuljem zoper in se ga ogibljejo, in tedaj svojih jajčic blizo ne polagajo na zeljeve listke. Tako se gosenice obranijo cele grede zelja ali kapusa.

Kedar se zelje rano sadi, tedaj se tudi konopljna zrna ob robih posameznih gred in tudi med kapusom tu pa tam v zemljo povtikajo. Če je zelje pozno, potem se pa morajo že poprej konoplje priskrbeti, da se h kapusu presadijo. Kajti mesenca julija se prikaže največ belinov. Zato mora tedaj konoplja že toliko močna biti, da njeni izpuh metulje odvrča. Samka tega metulja nালেže po 200—500 jajčic. To kaže, kako važno je zatiranje kapusovega belina. Otroci, ki se radi igrajo, bi se naj vadili metulje loviti. To je posebno po kakem deži zelo lahko delo. Na stotine belinov se v takem času zbira ob mlakah in kalužah in se njih lahko mnogo pokonča.

Za steljo lesa ne obsekavati!

Po nekaterih, bolj planinskih, krajih imajo ljudje navado, da posebno smrečje za steljo obsekavajo. Smreki se pusti le en sam čop, drugo se vse oklesti. To pa je zelo slabo in napačno ravnanje, ki po času gospodarju sila veliko škodo na lesu stori. Vsa izveden gojzdar tako ravnanje obsodi. Pomislite uzroke!

Drevesa dobivajo svoj živež po koreninah iz zemlje pa tudi po listji in igličevji iz zraka. Iz zemlje sprejemajo to, kar pepel v sebi obsega; iz zraka pa prihaja vse, kar pri sožiganji zopet v zrak zbeži. Ker je pepela primerno prav malo, tedaj je lahko razvideti, kako silno veliko živeža za svojo rast drevje iz zraka jemlje.

Ako tedaj drevesu velik del njegovih vej

posekamo, potem mu prav za prav vzamemo ravno toliko ust, po katerih svoj živež iz zraka prejema. Drevo obsodimo na — post. In sedaj ni mogoče drugače, kakor da v rasti zaostaja. Ne raste ne na visoko pa ne na debelo, dokler mu veje zopet ne izrastejo.

Razun tega pa je še pomniti, da pri obsekavanji smrekovih dreves postaja les ves grčav, ki daja le slabe dilje in deske. Ako bi veje ne bile odsekane, potem bi bilo vse skupaj živ les, deske pa iz njege cele in lepe. Sploh drevesa obsekavati, kakor nekateri delajo, stori gospodarju veliko več škode, kakor mu po obsekavanji dreves pridobljena stelja koristi vrže. Proč tedaj s tako negospodarsko navado!

Klanje goveje živine po novem načinu. Francoski mesarji so izumili nov način goveje živino klati. Živinčetu se na glavo pripne naprava iz usnja, ki zakrije obojno oko, da ne vidi nič okoli sebe. Na sredi ima luknjičasto železo všito, skozi katero se z lesenim kijem železni klin vbije v možgane. Imenuje se naočnica ali klavna kapa. Na Nemškem kolejo goveje živino z vbodom v zatilnik; pri nas pa še večjidel s sekiro. Pri klanji z navadno sekiro je treba več udarcev na glavo govedi, pri vbodu v zatilnik in pri kapi se pa vol kakor blisk hitro na tla mrtev zgrudi. Klanje z navadno mesarsko sekiro potrebuje močnega moža — klanje z vbodom v zatilnik skušenega zvedenca — klanje s klavno kapo ali naočnico pa zamore vsak mesarsk učenec opraviti. Tudi možgnani se pri tem načinu nič ne zmečkajo in ne okrvijo. Posebne vrednosti je naočnica tam, kder se goveda zaradi kužne bolezni v velikem številu pobijajo ter se v časih strašno trpinčijo, preden se ubijejo.

Klavna kapa ali naočnica se dobiva pri g. Skaletu, mestnemu živinoogledniku v Ljubljani za 12 gld.

Nova mera pri vinu. Na Dunaji so se ljudje zedinili zastran kupčije pri vinu v sledečih stvarih, ki bodo menda povsod obveljale. 1. Namesto dosedanje vedre bo veljala nova posoda, ki drži 50 litrov. Imenovala se bode: polhektoliter, ki bo držal 35 bokalov ali pintov (virklnov) tedaj bo za 5 pintov manjši od dosedanje vedre. Cena vinu se ne bode več določevala po štartinjakih ali vedrah, ampak po polhektolitrih. Pivarji na Dunaji so enako tudi sklenili zastran piva (bira). 2. Želeti bi bilo, da se nova mera pri vinu že začne letošnjo jesen, ko se kupčija z vinom začne. 3. Vinske dosedanje posodice (glazi) po 2 maslica, ki držijo 70 centilitrov in 1 maslic, ki drži 35 centilitrov naj se še nekoliko časa obdržijo. Vendar delati se ima na to, da se vpeljejo novi glazi in glažki in sicer novi poliči po $\frac{3}{4}$ litra ali 75 centilitrov in novi maslici po $\frac{3}{8}$ litra, ki se bolje zlagajo z literško mero in z drobno vinsko

posodo po drugih vinskih deželah. V Mariboru se že na večih mestih poslužijo novih $\frac{3}{4}$ literskih poličev in $\frac{3}{8}$ literskih maslicev. Ker so ti novi poliči in maslici nekoliko večji od starih, zato bodo krčmarji primerno več računili.

Dopisi.

Iz Zibike. (Spačeni šolarji). Spridenost šolske mladine je nezapopadljivo velika! — Nekega dne gredo otroci iz šole. Po poti se 3 hudobni šolarji namenijo, da hočejo enega svojih sošolarjev v samotni hosti, skoz katero domu tavajo, napasti, se nad njim sramotno hudovat. — Ko dojdejo v košati gojzd, zgrabijo majhnega in pohlevnega fanteka, ga slečejo, — na tla vržejo; — eden ga drži za roke, — drugi za noge, — tretji vzame nožek iz svojega žepa in počenja ž njim, kakor da bi ga hotel kopiti. Prestrašeni fantek vreši na ves glas, upije in prosí, da ga naj kdor božji iz rok nesramnih rabeljnov reši! — K sreči dospé neka majka, vidi in ostrmi nad nesramnim počenjanjem, — odlomi trnjevo vejo, in napeliška razuzdane fantine, — gre naravnost b g. duhovnikom in zatoži te nespodobne rezarje. — Z učiteljem vred se posvetujejo, kaj je storiti?! — Poprašajo gosp. dekana, kaj bi bilo s takimi spridenimi šolarji storiti? kako njih vredno kazniti? — Kdor šolskih prijateljev vé naznaniti, kakoršno zdravilo bi bilo za take smrkovce hasljivo? —

Iz Slatine. (Nemška kmetijska družba.) 17. maja smo imeli tukaj pri Ogrizku shod, h katerem smo kmetje iz vseh srenj rogačkenga okraja bili povabljeni. Namen shoda bil je, ustanoviti podružnico kmetijske družbe v Gradci, kakor smo izvedeli. Koristna naprava! Ali čemu nas slovenske kmete vabiti, če pa se nam v visoki nemščini razlaga Bog vedi kaj? Splošna nevolja se je čula med nami kmeti, ko smo videli, kako se nam na naši domači slovenski zemlji nemškutari! Gospoda! ako že hočete za nas slovenske Štajerce kaj storiti, no pa storite v našem slovenskem jeziku, da vas bodemo razumeli!

Eden izmed povabljenih kmetov.

Iz Artiča. (Dvema dopisnikoma iz Artičke fare.) Vajina dopisa smo prejeli.* Iz srea obžalujemo to, kar se je križevi terek zgodilo Vašej procesiji v podružni cerkvi Videmske fare, pri Materi Božji v Dolenji vasi. Radi verujemo, da je zastran tega veliko pohujšanja v daljni okolici in mnogo govorjenja, ki ne služi ne na prid sv. Cerkve, ne na čast duhovskega stanu. Da pa pohujšanje ne gre po celi škofiji in po vsem Slovenskem, zato Vajinih dopisov nismo natisnili; in trdno zaupamo, da bo viša duhovska gospodska vso stvar natanko preiskala, in da se v prihodnje Vašej pošteni procesiji kaj takega ne bode več zgodilo.

Vredništvo.

*) Po naključju se je vse nekoliko zakasnilo.

Iz Teharjev. (Sveto leto.) Pretečeni kvaterni teden so se obhajale v Teharjih slovesne procesije za odpustke sv. leta, in to tri dni zaporedoma. Ljudi je bilo toliko, kakor pri nobeni drugi procesiji. To je veselo, tolažljivo znamenje v zdajnem od liberalizma okuženem času. —

Procesija je šla mimo hiše, pri kateri imajo zidarji in drugi delavci mnogo dela. Zidarji — sami domači ljudje — prenehajo delati, se dostojno odkrijejo. — Le neki pleharski mojster iz Celja je ravno tistokrat, ko je procesija mimo omenjene hiše šla, imel tako silno potrebnega tolčenja in ropotanja po splehom pokriti strehi, da je vsakega poštenega človeka razžalilo. Ni se odkril, še fajfe ni iz zobi vzal. — In ta mojster ni Slovenec, niti Nемеc, — ampak nebodigapotreba nemškutar; in tega človeka so si hrabri Teharčani izvolili v srenjski in šolski odbor!

Iz Hotinje vasi. (Strašna hudobija.) Na Binkoštno nedeljo večer napoji nek fantalin iz Rač neko deklico iz Orehovasi tako, da ni vedla več, je li živa ali mrtva, ter njo zavleče na vrt. Fantalini to videvši gredo in se njih okoli 12 posiljenja udeleži. — (Joj).

Bli so iz naše vasi 3 fanti in 3 vdovci, drugi pa iz Rač in Orehovasi. Nekatere so že žandarji v Maribor odgnali. Deklica je hudo zbolela, in lahko, da bo umrla. — Zdaj se pa vpraša kdo da je vsemu temu kriv? Kdo drugi ko krčmar! Ko je videl, da se je opijanila, ali bi nje nebi mogel zakleniti v kamro? Ali on se vsemu temu smeji. Dokler ondi ni bilo krčme, bila je še zmiraj poštena hiša. Zdaj pa je od velikenoči: krčma, muzika, ples in — razsajanje, da je groza!

Od sv. Roperta v slov. Goricah. (Bogat tat.) Pri nas je živel na meji pod Hrastovcem premožen kmet in mlinar, Ornik, ki je deloma sam, deloma pa po svojem viničarji po tujem blagu segal. Pred 3 leti je viničar vdovi Ribičevi ukradel posojilnične knjižice 200 fl. vrednosti. Vdova je sicer naletela na tatú, pa ga ni mogla spoznati, ker je hitro odbežal. Sedaj pred par tedni pošle Ornik viničarja v Maribor, da denarje pri posojilnici vzdigne. Pri dotični številki pa najdejo gospodje znamenje. Skrbni gospodje ponudijo viničarju stol, da si vsede in malo potrpi. Naposled vstopijo policaji in žandarji. Viničar dobi namesto denarja železo na roke. Takoj so ga gnali k sv. Lenartu v sodnijo, kder so ga zaprli. Da mu pa nebi bil dolg čas, so mu pripeljali tudi njegovega gospodarja Ornika. Ljudje se temu tatovi tem boljše čudijo, ker je Ornik bogat mož. Sicer pa je znan kričač in precej liberalen bahač!

Iz Ptuja. (Čitalnica.) Tukajšna čitalnica je imela 13. t. m. občni zbor, pri katerem se je račun pregledal in novi odbor izvolil. Dozdajni predsednik, kojemu vsa hvala gre, g. K. je bil zopet za predsednika izvoljen. Hvala pa tudi gre

č. g. L., ki je deklamovanje, gledišče itd. vodil, kakor tudi g. S. kot dozdajnemu blagajniku. Opombe vredno je delovanje tukajšnih nekterih gospodov, ki bi radi č. g. L. spodrinili; pa jim je spodletelo. Da bi pa sami kaj za čitalnico storili, postavimo, — peti pomagali — zastonj smo jih prosili. Raji so precej pozno po noči pripevali „sol i aufi . . sol i obi“. Druge bi radi spodrinili, sami pa ničesar ne storijo. To ni lepo! Ako bi se naša čitalnica na take ljudi zanašala, gotovo nebi takega obstanka imela, kakor ga ima. —

Od Kapele pri Radgoni. (Vreme — letina.) Tukaj imamo sedaj celo poletno vreme, že več dni zaporedoma. Zato pa tudi, ker smo pred kratkim 2krat pohlevnega deža dobili, vse urno raste, kakor da bi kipelo. Žito (rž) je že vse v klasji, t. j. kolikor ga je še pod snegom bilo ostalo zdravega, kar sem le na 3 njivah zapazil. Drugo je pa tako slabo, da ne bo dalo semena. Zato so storili boljše oni, kateri so žito podorali in jarine nasejali. Tudi po slovenskem Ogerskem z ržjo ni nič na boljšem. Sadja pri nas ne bode veliko. Polni so le orehi. Češenj, sliv in hrušek je malo, jabelk pa skoro nič. Zato pa kaže po vinogradih lepše. Nastavilo se je mnogo. Ako vse ostane in dozori, potem bomo imeli lepo bratev. Rezniki in konjiči so polni kabrnkov. Samo na enem trsu sem njih naštel črez 20. Pozimski mraz je tsvovji le malokde škodil.

Iz Svetinij, v župniji sv. Roperta. (Svetinjska cerkev — božja pot.) Dopolisnik „Sl. G.“ nam je v št. 15. t. l. pokazal pot iz Celja do starodavnega svetišča (Svetinja) Marije snežnice, ino nam tudi svetišče nekoliko opisal. (Pride se pa tudi na ta kraj od železniških postaj: sv. Juri, Štore ino Laški trg. Na dalje: od Save nad sv. Lenart, — Jurklošter sv. Roprt, — Planino Dobje sv. Roprt ino nad Kalobje). Danes objavimo vabilo do vseh pobožnih Slovencev ino pravovernih Kristjanov sploh: prihajajte v prihodnje zajemat vode iz studencev Izveličarjevih! Sv. Oče Pij IX. so namreč z dopisom (Breve) od dne 20. mal. travna t. l. v svoji blagodarnosti za vse prihodnje čase dovolili za 5 dni med letom popoln odpustek vsem pravovernim Kristjanom, ki katerikoli v dopisu zaznamovanih dni od izhoda solnea do zahoda imenovano Svetišče obišečejo, se spovejo ino sv. Rešnj. Telo vredno premejo ino v ti cerkvi na papežev namen pobožno molijo.

In kateri so ti dnevi?

Prvi — krajši — shod bo vsako leto na osmino presv. Rešnj. Telesa ino v praznik najsv. Sreca Jezusovega (letos 3. in 4. junija); — drugi — dalji — pa bode vsako leto 4. 5. in 6. avgusta.

Iz Celja. (Kapunov grad prodan — Nesreče.) V „Slov. Gosp.“ že pred kakimi 8 meseci omenjena želja celjskega č. g. opata, da se Kapunov grad proda, se je spolnila, ker danes prišel je odlok, s katerim se je po dogovoru s preč.

škofijstvom pri c. k. namestniji v Gradci pritrдело, da se sme ta cerkvena ustanova oddati za 9000 gld., katerih je za to posestvo ponudila gospa g. profesorja Oreškega v Celji.

Dve nesreči ste se v zadnih dnevih pri nas zgodili; v noči pred duhovem so Zagradom ponočnjaki nekega delalca Jožefa Oštirja ubili, včeraj pa je v Gaberjih neki kočijaž tamošnega nožarja Pecherja 3letnega sina Ignaca povozil, da je kratko potem umrl in če še kdor hoče to med nesreče šteti, se je danes pripetila ta, da bi bili gg. porotniki imeli nekega ubijavca soditi, pa ko je bilo že vse sodišče zbrano, g. ubijavca ni bilo. 2. in 3. krat se zberejo vnovič porotniki, pa zatoženca ni in ker je pri Ptuji doma in ga niso prej zaprli, so morali gospodje brez, da bi bili kaj opravili, raziti. —

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Obče se je nadejalo, da bode po cesarjevem povratku iz Dalmacije pri nas nekoliko sprememb. To se je deloma že uresničilo. V pravdi Ofenheimovi budo zamazani minister Banhans je vendar enkrat konečno odpravljen. Cesar so ga odstavili in njegovo mesto trgovskega ministra podelili Chlumetzky-u; za kmetijskega ministra je imenovan grof Mansfeld. Ta je sicer ustavak pa vendar liberalcem ni popolnem všeč. Še bolj pa njih jezi to, da so svitli cesar dva dalmatinska Slavjana počastili s izrednimi znamenji svoje zодovoljnosti. General Rodič dalmatinski namestnik, dobil je veliki križ reda sv. Leopolda, generalni major Jovanovič pa je postal baron. Liberalni Gradčani že čutijo grenke nasledke svojega razsajanja zoper cesarjevega gosta don Alfonza. Gradec namreč zgubi lastno policijo in dobi cesarko, ki ga bo 80.000 fl. stala. Cesarski namestnik Kúbek se je celo pri cesarji zameril. Te dni je moral osebno nesti cesarsko pismo don Alfonzu. Ali s tem še ni zadosti ponižanja. Hočejo ga odstaviti in namesto njega postaviti barona Wiedenfelda, ki je sedaj v Linci.

Pri poslednji seji kranjskega zbora je nemčur Schrey grdo psoval Slovence, iz med katerih so skoro le Mladoslavenci še v zbornici sedeli. Ali nobeden si ni upal besedice črhnati. To je grdo in nedostojno!

Ogerski državni zbor je 24. t. m. bil sklenjen in razpuščen. Nove volitve bodo 1.—12. julija. Novi zbor se snide 28. avg. Ali bodo novi poslanci boljši od starih, kdo ve? Želeti bi bilo pak, da bi ti gospodje menj govorili pa več mislili.

Hrvatski sabor začel je 20. t. m. zborovati, kar pa ne bo dolgo trpelo, kajti na jesen bodo nove volitve. V Sisku so imela vsa hrvatska pevska društva binkoštno praznike sijajen shod. Tudi Slovenci so poslali 40 jakih ljubljanskih: Sokolov. Tak je prav. Nihče ne veruje, kako koristni da so taki shodi!

Za poduk in kratek čas.

Sveto leto.

(Konec.)

S. V zgodovini katoliške Cerkve je to posebno djanje previdnosti božje, da so se ti veličastni božji poti v Rim začeli ravno malo preden so se papeži iz Rima v Avignon 1309. leta preselili, in da so papeži njih podpirali. S tem se je pri vernikih in pri papežih ohranil spomin, da je Rim središče krščanstva in torej pravi sedež papežev.

Ta spomin je gotovo tudi Rimljane obhajal, ko so l. 1343 šli papeža Klementa VI. v Avignon prosit, naj se vrne v Rim in naj mesto vsako 100. leto, kakor je bilo od Bonifacija VIII. določeno, vsako petdeseto leto za sveto leto dovoli. Papež Klement, rojen Franceoz, je rajši bil na Francoskem nego v Rimu, toraj jim prve prošnje ni uslišal, pač pa drugo, zato je 1350. leto bilo drugo sveto leto.

In zopet je ta določba na čudovit način prešinila svet. Zopet je brez števila vernikov prišlo za romarsko palico in toliko ljudi je prišlo v Rim, da so morali pod milim nebom prenočevati, ker niso mogli dobiti stanovališč. Oštarijašem časih zarad velike gnječe ni bilo mogoče denarjev proti pobirati. To leto je neki do 3 milijone romarjev molilo na grobih sv. Petra in Pavla.

Vneti gorečnosti Kristijanov je bilo še itak predolgo čakati 50 let na sv. leto. Želeli so torej, naj bi se ta čas tako skrajšal, da bi po človeški sodbi vsak človek lahko enkrat v življenji sveto leto obhajal. Nekteri so želeli čas Kristusovih let na zemlji, da bi bilo vsako 33. leto sv. leto. Vendar papež Pavel II. so leta 1470. odločili vsako 25. leto za sveto leto, in to še zdaj velja.

Leta 1500 so papež Aleskander VI. posebno slovesno sveto leto obhajali ter določili, kako se ima vselej, kedar je mogoče, obhajati. Na praznik Kristusovega vnebohoda poprejšnega leta se ima sveto leto naznaniti. Na sveto bilo popoldne gredó sv. Oče v slovesni procesiji v veliki predvor vatikanske bazilike, iz ktere drži pet vrat v velikansko cerkev sv. Petra. Skrajna vrata na desno, če v cerkvo greš, so zazidana in zaznamovana z velikim križem in z letno številko, kedaj so bila zadnjič odprta. To so s v e t a v r a t a (porta santa). Ta vrata se odprejo le svetega leta in ker je odpiranje teh vrat znamenje, da se sveto leto začne, odprejo jih sv. Oče sami. Kedar se to godi, je cerkev prazna, ker celi den so bila vsa vrata zaprta, zato pa je zunaj pred vratmi vse polno ljudi iz vseh stanov. Ko slovesna procesija pride do teh vrat, odmolijo duhovniki nekatere molitve, sv. Oče pa stopijo iz svojega sedeža in s srebrnim kladvom udarijo na steno. Stena je že bila toliko podkopana, da se takoj zruši. Zidarji cerkve sv. Petra — Sanpiestrini — družba najizvrstnijih rimskih zidarjev, hitro ves posip odstra-

nijo in sv. Oče gredó gologlavi in s svečo v roki prvi v cerkev, za njimi pa kardinali in drugi spremljevalci ter pred velikim oltarjem odmolijo večernice. Med tem pri vseh vratih prihajajo tudi drugi ljudje v cerkev.

Po tem slovesnem začetku se sveto leto le v Rimu obhaja; vse očitne veselice nehalo, posvetni hruš utihne in sploh je celo leto vse, kakor v postu. Vse je slovesno; na prižnice hodijo najglasovitniši pridigarji, v spovednicah se nahajajo spovedniki vseh jezikov, in pobožne bratovščine skrbé za potrebo romarjev. O Božiči se sveto leto ravno tako slovesno sklene. Sveta vrata se zazidajo ter z letno številko in s križem zaznamajo. —

Drugo leto potem še le je sveto leto za celi katoliški svet.

Na ta slovesni način se je obhajalo sveto leto 1825. Papež Pij IX. niso mogli ne leta 1850, ker so bili iz Rima pregnani, ne letos, ker so jetnik v svojem poslopji, tako slovesno sv. leta obhajati. To je tudi uzrok, da se ne obhaja najpred samo v Rimu, ampak na enkrat po celem svetu. Toda čeravno se sveto leto letošnje ne more tako slovesno obhajati, ne škoduje to nič. Kajti kdor dopolni pogoje, ki so v papeževem pismu naročeni in ki so se vsem v začetku svetega leta oznanili in razložili, vdeleži se vseh duhovnih dobrot svetega leta. Na nas je toraj da to spolnimo in dobro sv. čas porabimo: „Glejte, zdaj je prijeten čas, zdaj so dnevi izveličanja“.

Velika nesreča na vodi.

Bilo je 18. maja, ko je iz sv. Štefana nad Gradcem hotela procesija priti čez Muro v slovitó romarsko cerkvo Strassengel. Brod je sestavljen iz 2 ladij, ki ste pokriti in zvezani z deskami. Prvi oddelek procesije s kaplanom vred je srečno prebrodil reko. Ali drugače se je godilo drugemu oddelku in g. župniku. Stopilo je namreč preveč ljudi za jedenkrat na brod, kakih 120 oseb. Župnik je zastonj prosil, naj bi ljudje potrpeli. Med tem je nekdo pred časom železno verigo spustil in ladjici ste tak nesrečno med močne valove prišli, da so ti z največjo silo pritiskali. Kmalu se nagne ena in zajemlje precej vode. Sedaj pa vse upije: nazaj, nazaj! Ali bilo je prepozno. Steber, h katerem je brodovo vožje pripeto, se z velikim hrumom podere in nesreča je bila storjena. Ladjici se pogreznete, ljudje stojijo drug drugega se držé do ram v vodi; vsi molijo; sredi njih g. fajmošter. Črez $\frac{1}{4}$ ure se pa ladjici na kosce raznesete. Kdor zamore, ta pograbi kako desko. Med temi tudi g. fajmošter, ki je črez 2 uri zopet iz vode prišel. Ž njim je življenje rešila neka žena, ki se je njegove suknje držala in pa 2 otroka, ki sta se mu na vrat obesila. Malo kdo je smrti ušel. Do sedaj so 90 mrličev iz vode potegnili.

Razne stvari.

(*Cesarjevič Rudolf*) ki je sedaj v 18. letu starosti, je se ta mesenc 6 dni mudil na Štajerskem v Neubergru. Bil je na jako zanimivem lovu na divje peteline, kojih je 14 ustrelil.

(*Laška posojilnica*) se je ustanovila. Vsak deležnik vplača 25 fl. deležnine in 1 fl. vpisnine. Sedanji predsednik je g. France Tieber.

(*Dr. Križan*) v Ptujih je 16. t. m. po kratki bolezni umrl. Rajniki je bil slovensk pesnik in zvest narodnjak.

(*Slovenec*) dr. Gregor Krek je od cesarja imenovan za profesorja slavjanskega jezikoslovja na Gračkem vsenčilišči.

(*Konduktarjem*) na železnicah se je zopet naročilo, da imena stacij bolj glasno izklicavajo, da se godi menj neredov.

(*Pod železniški vlak*) je prišel Ožbald Kajzer, težak v Vuhredu; kolesa so ga zdrobila.

(*Obesil*) se je v svojem stanovanju Jan. Kolenc, pisar pri topliški uradnici v Laškem potem, ko se je poprej skušal s kraljevo vodico pokončati.

(*Lepi Mariahoferski biki*) $1\frac{1}{4}$ leta stari se dobivajo pri oskrbništvu grajšin Hausambacher in Rogoze pri Mariboru.

(*7 let težke ječe*) je pri porotni sodnji v Celji dobil J. Cvirn, zato, ker je svojega gospodarja Požuna ubil. — 5 let težke se je spoznalo J. Riegerju, ker je Marijo Krajnc v Zavrhu z nožem usmrtil.

(*Ana Damiš*) na vislice obsojena, je pomiloščena na 10 let težke ječe. Nesrečnica iz Gočeve v Slov. goricah doma je svojega moža bila umorila.

(*Pet štipendij, vsaka po 100 fl.*) je razpisanih pri živinozdravniški in podkovarski šoli v Gradcu za leto 1875/76. Prošnje se vlagajo pri dež. odboru do 31. julija t. l.

(*Nespametno vračilo*). Nek posestnik v Galiciji pri Dobrni je hotel svojemu 4letnemu otroku gliste pregnati. V ta namen je v peči razbelil močen lanec ali ketno in njo z jesihom polival, otroka pa nagega črez držal. Sopar je bil silno vroč, da se je detetu začela koža lupati. Po strahoviti bolečini je moralo umreti!

(*Dražbe*). 28. maja Štef. Štern v Ješenci, 7718 fl. — Jernej Kurcer v Braunschweig-u 145 fl. — 29. maja Jera Prudenčar v Trnovi, 1960 fl. — 5. junija Jož. Fric v Slov. Bistrici, 11.345 fl. — 10. junija Jan. Sakuš v Brežicah, 5952 fl. — Pri ptujski sodnji. 4. junija Marija Šterbak pri sv. Lovrenci na polji 2500 fl. — Franc Kaisersberger, 1190 fl. — Treza Potočnik, 2645 fl. — Jan. Krajnc, 1031 fl. — 7. junija Filip Muster, 3660 fl. — 9. junija Štef. Jezernik, 1650 fl.

Loterijske številke:

V Trstu 22. maja 1875: 12 47 57 90 63.

Prihodnje srečkanje: 5. junija 1875.

Tržna cena pretekli teden	V Mari- boru		V Ptuju		V Celju		V Varaž- dinu	
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Pšenice vagan	4	50	4	—	4	80	4	50
Rži	3	60	3	30	3	60	3	40
Ječmena	3	50	3	—	3	—	2	55
Ovsa	2	20	2	10	2	40	—	—
Turšice (koruze) vagan	3	10	2	95	3	50	2	55
Ajde	2	50	2	10	3	—	2	30
Prosa	3	80	3	20	3	20	2	80
Krompirja	1	60	1	30	1	80	1	50
Sena cent	1	70	2	—	1	—	1	90
Slame (v šopkih)	1	40	1	40	—	80	—	—
„ za steljo	—	90	1	—	—	60	—	—
Govedine funt	—	26	—	26	—	26	—	24
Teletine	—	25	—	26	—	27	—	22
Svinjetine	—	28	—	28	—	30	—	28
Slanine	—	34	—	40	—	38	—	42

Javna zahvala.

Za obilo udeležanje in spremljanje pokopa našega nepozabljivega soproga, očeta, tasta in deka gospoda

Ivan Nep. Kautzhamer-ja, star.,

20. t. m., izrekamo ne le samo č. duhovščini, gosp. uradnikom, somestjanom in stanovalcem iz Ormuža, temveč tudi vsem od blizo in daleč prišlim sorodnikom, prijateljem in znancem svoje najsrčnejšo, najobčutljivejšo zahvalo, kakor se tudi ovih gospodov hvaležno spominjamo, ki so s sočutjem nadgrobnico na njegovi gomili zapeli.

Ormuž 21. maja 1875.

Žalujoci sorodniki.

Priporočba.

France Krašovic, pozlatar cerkvenih podob in vseh v to področje spadajočih del, ki je že pri znamenitih mojstrih na Dunaji delal v popolno zadovoljnost, se je sedaj stalno naselil v Celji v gosposki ulici h št. 21., ter se priporoča za obilna naročila preč. duhovščini in vsem farnim predstojnikom.

Kupujete vsaki čas po najvišji ceni
Karl Pamperl-ova sina,
 Topilnica za loji, svečarja in mlihanca,
 zaloga vžigalnih, svetilnih in maslovnih tvari
v CELOVCI na Koroškem.

Dobra služba

na štajerski deželni sadje- in vinorejski šoli pri Mariboru je do 15. junija t. l. razpisana za učitelja v sadje- in vinoreji in v kletarstvu. Plača znaša 1500 fl. Prošnik mora znati slovenski. Glej. št. 20. Sl. G.

Štajerski
deželni odbor.

Naznanilo.

Nove cerkvene ure najnovejše in najboljše skladbe nareja prav po ceni

Vencel Czalaun,

urar v Ptuji.

1—3

Kdor se hoče o izvrstnosti njegovega dela prepričati, naj se obrne do cerkvenega predstojništva v Ptuji, pri Svetinjah, Veliki Nedelji, Ormuži, Središču, in Sv. Miklavžu, kamor je nove ure izgotovil.

Dr. Joh. Stepischnegg

advokat

pri

sv. Lenartu v slovenskih Goricah

začne svoje poslovanje

1. junija 1875.

Priporočba.

Podpisani si dovolujem, častitemu občinstvu priporočiti se za izdelovanje vsakovrstnih stvari, katere

sodarstvu

pripadajo.

Ob enem ponujam svoj jako izvrsten

 jesihov cvet

po mogoče nizki ceni.

Bodem si prizadeval vsem naročnikom in prejemnikom hitro in točno vstrezati ter njihovo zadovoljnost si nakloniti.

Z odličnim spoštovanjem

Feliks Schmidl,

sodar in pridelovalec jesiha
v Mariboru, v koroškem predmestju

№ 13.

3—3

Priporočam

1—2

svojo množno novo zalogo vsakoršnih

tiskovin,

katerih potrebujejo **javni in privatni uradi.**

Posebno opozorjujem na **ново** založene, na ličnem papirji tiskane listovine in zapisnike, katerih potrebujejo **duhovniški uradi**, kakor krstne liste (Taufscheine), krstne zapisnike (Taufbücher), štolninske zapisnike (Stolarprotokolle), birmske liste i. t. d. i. t. d., ktere listine so po **predpisanih** originalih izdelane in popravljene.

Postrežba bode brza in po nizkej ceni.

Z največim poštovanjem

**J. M. PAJK-ova tiskarna
v Mariboru.**

3—3

Oznanilo.

Podpisani okrajinski komisar si častita p. n. družbinskim deležnikom
c. k. vzajemne zavarovalnice zoper ogenj v Gradcu

in vsem drugim zavarovancem naznaniti, da je **c. k. vzajemna zavarovalnica zoper ogenj v Gradcu**, počenši s 1. januarjem 1. 1873 ustanovila posebni **oddelek** za zavarovanje **pregibnih reči** in tedaj v zavarovanje sprejema: *mašine, pridelke, blago, zrnje, vino* in sploh vse mnogovrstne pregibne reči.

Ker si je vzajemna zavarovalnica zoper ogenj v Gradcu po svojem blagosnem delovanju povsod pridobila popolnega zaupanja, tako se podpisani nadeja, da se bode veliko ponudnikov glasilo tudi zastran zavarovanja **pregibnih reči**; to tem bolje, kar ova zavarovalnica zavolj svojih pomočnikov, in strogo pravičnega gospodarenja zavarovancem popolno poroštvo daja, da se bodo sprejete dolžnosti na tanko dopolnovale.

Zavarovane ponudbe se sprejemajo pri podpisanem okrajinskem komisarjatu, kder se vsakojaka pojasnila, ki ovo reč zadevajo, rado dajajo.

Okrajinski-komisarijat **c. k. pr. vzajemne (wechselseitigen) zavarovalnice v Mariboru**

10. maja 1875.

Viljem Hrauda,

okrajinski komisar.

v Tegetthofovi ulici, v Schmiderjevi hiši zraven Götzeve pivarne,